

Min første Bestræbelse maatte selvfølgelig gaa ud paa at erhverve saa mange Oldtidsminder som muligt ved lovformelig ihinglæste Deklarationer. Men da jeg under de saare uheldige Pengeforhold ikkun kunde vente at opnaa Lidet ved Kjøb, efterksom et enkelt med store Stene omfat Mindesmærke i Reglen vilde koste 50 til 100 Rd., maatte jeg indskrænke mig til, i yderste Nødstilfælde at anvende dette Middel, saameget mere som jeg havde talrige Udgifter til Indkjøb og Flytninger af Kunstene, til Bevaring af Riggene, Epitaster m. m., til Tegninger af vigtige Monumenter, saavel som til Vedligeholdelse af allerede fredebe Mindesmærker. Imidlertid er det lykkedes mig efterhaanden, dels mod en bestemt Kjøbesum en Gang for Alle, dels mod aarlige Godtgjøvelser af nogle saa Riggsvaler at indkjøbe for det Offentlige ikke saa baade sjeldne og forvarede Mindesmærker omkring i Landet. Jeg skal saaledes nævne:

- tre store Stensætninger ved Tolue, Strøm og Mygdal, Hjørring Amt;
- den mægtige Langdykse ved Sønderholm i Nærheden af Ribe;
- en Fættestue paa Tastrup Hebe i Sønderholm Sogn;
- de saakaldte Kleitrup-Bolde, hvor Niels Ebbesen skal have havt en Borg, ved Hobro;
- en smul Runddykse, omgivet af et Stengjerde, i Narslev nær Braband Sø ved Aarhus;
- en ualmindelig imponerende Stendykses mellem Knebel og Bistofte ved Ebeltoft;
- den saakaldte Borum Eshøi ved Aarhus;
- en stor Langdykse og en Runddykse paa Klelund Mark ved Ribe;
- to Gravhøie med en mellemliggende Stenvælle og en derved staaende Kunsten, ved Bække i samme Egn;
- to store Langdykser ved Bøgebjerg og ved Baaslunde ved Skjellør;
- to ualmindelige Dykser paa Ulstrup Mark ved Skjelby mellem Sorø og Nestved;
- en Fættestue ved Hjelur paa Møen;
- to udmærkede Fættestuer ved Nøbbele og i „Kong Asters Høi“ ved Sprove paa Møen;
- samt en stor Fættestue ved Ubleire ved Frederiksfund.

Som en endnu virksomere Fremgangsmaade ansaa jeg det dog at foranledige Fredninger uden nogen Udgift for det Offentlige. Med vedkommende Myndigheders Bisald foretog jeg derfor Undersøgelser i de kongelige Skove, især i Sjælland og paa Falster, og fremkaldte Fredninger af Adserbo Slots Ruiner og af de øvrige vigtigste derværende Fortidsminder, blandt hvilke flere ved Statskøves senere Salg i Sjælland og paa Falster ere blevne reserverede det Offentlige. Forinden Statens Domænegodser bleve afhændede til Fæsterne foretog jeg ligeledes Reiser til Døshered, Jagerspris, Lolland (Vaadesgaard) og Thyland (Hald, Hjørnsholm og Padkjær), hvorved jeg var saa heldig at bevare de smukke Ruiner ved Hald med de udenfor liggende Baldemarskandsler, og desuden en betydelig Mængde Jordhøie, Stensætninger, Boldsteder m. m. Endvidere indgav jeg lignende Forslag til Reservationer ved Salget af Universitetets og Sorø Akademis Gods, der ligger i en Egn, som er ualmindelig rig paa Oldtidsminder. Samtlige disse Reservationer ere indførte i de vedkommende nye Skjøder, om det endog maa beklages, at Paategningerne paa Skjøderne stundom, mig uafvendende, ere blevne affattede kortere end ønskeligt, hvorved af og til Tvistigheder om Udstrækningen af Fredningerne ere opstaaede.

Samtidig med disse af det Offentlige iværksatte Fredninger fremkaldte jeg et trykt Circulære til de private Godseiere rundt om i Landet, hvorved de opfordredes til paa lignende Maade at frede Fortidsminder ved Salget af Fæstegods. Hos flere Godseiere fandt dette Forslag den velvilligste Modtagelse. Næmlig maa jeg fremhæve Hoffæggermester Veck til Baldbygaard ved Slagelse, som ikke alene har fredet og fremdeles freder alle de mange Mindesmærker paa sit Gods, men som derefter, ved stedfunde Salg til Fæsterne, har skjænket de fredebe Fortidsminder til det Offentlige. Paa samme Maade har Kammerherre, Landsthingsmand Wisfeld til Stamhuset Engestofte paa Lolland, med Justitsministeriets Sanction, fredet og henlagt under det Offentliges Tilsyn

- en Holm i Maribo Sønderfjorden;
- et mærkeligt Boldsted;
- en Kæmpehøi ved Nysted,
- og en høit ualmindelig Skovhave i Godsted By, opshjdt med over 40 prægtige Kæmpehøie.

Direktionen for det Classenske Fideikommiss har ogsaa forbeholdt det Offentlige en Dykse, „Disetingsstenen“, i Horbelev Sogn paa Falster.